

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «ЛАНЦЮГ СТВОРЕННЯ ВАРТОСТІ»

асп. Сидоренко Н. В., студент гр. Е-01 Червяцова О.В.

На сучасному етапі розвитку економіки ціноутворення є досить складною проблемою, зумовленою багатofакторністю та невизначеністю залежності між попитом і пропозицією товарів на ринку, складністю відносин між виробниками та споживачами, жорсткою конкуренцією між виробниками продукції, обмеженістю інформації.

Важливим аналітичним інструментом діагностики власних конкурентних переваг і переваг конкурентів, а також визначення перспективних напрямків їх створення і подальшого розвитку, виступає концепція “ланцюгу створення вартості” запропонована М.Портером. Цей ланцюг відображає процес створення вартості на підприємстві та складається з основних і допоміжних процесів. До основних елементів належать: вхідна логістика, виробництво, вихідна логістика, маркетинг і продаж, обслуговування. До допоміжних функцій належать: інфраструктура компанії, матеріально-технічне забезпечення, розвиток технології, управління трудовими ресурсами. Кожен з цих процесів у ланцюгу цінностей є потенційним джерелом конкурентної переваги [1].

Можемо стверджувати, що ланцюг накопичення вартості описує повний асортимент діяльності, яка потрібна для розробки продукту або послуги, починаючи від його концепції, через різні етапи виробництва, а також доставку кінцевому споживачеві і післяпродажні послуги.

Таким чином, ланцюг цінностей кожної конкретної фірми є частиною загального ланцюга, що починається від сировини і закінчується кінцевим споживачем (рис. 1).

Рис. 1 Ланцюг накопичення вартості

Ланцюг цінностей окремого підприємства являє собою набір видів економічної діяльності, які здійснює дане підприємство в різних областях функціонування.

Управління на основі ланцюга створення вартості є ефективним інструментом стратегічного управління та аналізу витрат підприємства і є

складовою концепції стратегічного управління витратами підприємства SCM (Strategic Cost Management).

Варто зазначити, що основними складовими даної концепції є: концепція стратегічного управління витратами підприємства ланцюга вартості продукції; аналіз стратегічного позиціонування; аналіз факторів, що визначають або створюють витрати.

На нашу думку, кожен елемент даної концепції спрямований на розгляд ефективності управління витратами підприємства з точки зору їх максимальної доцільності та ефективності при створенні економічної вартості продукції підприємства.

Основними результатами створення обліку витрат на основі ланцюга вартості продукції підприємства мають бути:

- оптимізація структури витрат підприємства;
- зниження рівня витрат за етапами створення вартості продукції;
- підвищення ступеня керованості системи обліку підприємства в цілому; зменшення часу реагування на зміни зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на систему обліку витрат підприємства;
- поліпшення інформативної складової щодо аналізу та управління витратами підприємства у загальній інформаційній системі управління підприємством; підвищення конкурентоздатності підприємства та поліпшення ступеня задоволення кінцевого споживача продукцією підприємства;
- збільшення сукупної вартості бізнесу підприємства в цілому [2].

Отже, для створення ланцюгу цінностей, необхідно вирішити такі завдання:

1. Дотримання зумовлених строків закупівлі сировини та комплектуючих виробів.
2. Забезпечення чіткої відповідності між кількістю поставок та потребами в них.
3. Контроль за виконанням вимог виробництва, якістю сировини та комплектуючими виробам [3].

У результаті можна зробити висновки, що аналіз ланцюгів накопичення вартості охоплює широке коло взаємопов'язаних видів економічної діяльності, об'єднує галузі та сектора і таким чином забезпечує потенційні можливості координації "об'єднаної політики" різних гілок управління.

1. Формування інноваційних ідей на ланках ланцюга створення вартості на підприємстві [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1753>

2. Збалансована система ключових показників та облік витрат за ланцюгом створення вартості у підприємствах: [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті:

http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vtneu/2009_1/Lozovyckiy.pdf

3. Проектування ланцюгів створення вартості [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті:

http://ebooktime.net/book_235_glava_107_7.1._Проектування_.html

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 106-108.